

Personhistoria kring en grav

Av Sven Rydstrand

Ur LP 1981 06 12

Ända tills för några år sedan fanns på östra delen av Bro gamla kyrkogård en ståtlig gravsten av granit, formad till en rund upptill snett avbruten pelare. Det var ett storslaget arbete, utfört med 1870talets primitiva stenhuggareverktyg. Nu är tyvärr stenen borttagen och delvis sönderslagen, en vandalisering som många beklagar, bland dem medlemmarna av den stora släkten Gerle, som under gångna tider levde och verkade i Bro socken.

Den nämnda gravstenen blev nämligen upprest på kyrkogården år 1877 till minne över lantbrukaren och kommunal mannen Alfred Wilhelm Julius Gerle, som den 3 mars sistnämnda år avled helt hastigt endast 47 år gammal.

Alfred Gerle var född år 1830 såsom son till grosshandlaren och hemmansägaren Carl Adolph Gerle i Fågelviken, även ägare av gårdar på Häller och Störreberg i Bro socken. Efter att en tid ha ägnat sig åt skötseln av dessa sin faders gårdar, övertog Alfred Gerle den gamla häradshövdingegården Medby på arrende men flyttade på senare år till Brattöns gård i Hede socken, där han vid sin bortgång vistades. Han var från år 1864 gift med Maria Eugenia Aurelius, dotter till komminister Pehr Aurelius i Skredsvik och dennes maka Johanna Strömberg. Alfreds änka levde tills år 1905. Vid sin död var hon bosatt i Göteborg hos en dotter, som hade anställning vid stadsbiblioteket där.

Bland de övriga barnen märks särskilt sonen Karl Arthur, som var född på Medby år 1865. Han blev sedermera efter studier bl.a. i Tyskland en berömd bildhuggare, som utfört många offentliga skulpturarbeten. Bland dessa märks en del i Engelbrektskyrkan i Stockholm, landstingssalen i Uppsala slott m.fl. Han dog i Stockholm år 1940. På äldre dagar hade han särskilt specialiserat sig på restaurering av äldre konstverk.

Släkten Gerle härstammar från Tyskland. Alfred Gerles farfar Michael Peter Gerle, var emellertid född i Visby, dit hans fader på 1600-talet hade inflyttat från Hamburg. Michael Peter kom sedermera till Uddevalla, där han bedrev en omfattande handelsverksamhet och blev ganska förmögen. Han ägde sålunda vid sin död år 1811 inte blott den stora egendomen Kuröd utan även den s.k. Nomellska tomten vid torget samt Sandbogens salteri på Sotenäset.

Bouppteckningen efter honom upptar en förmögenhet på 50.000 riksdaler, en på den tiden rätt betydande summa.

En av Michael Peter Gerles söner var den redan nämnde Carl Adolph, som var född i Uddevalla år 1793. Han studerade en tid i Uppsala med bosatte sig sedan på Fågelviken, där han bedrev affärsrörelse. År 1837 inköpte han en gård på Häller i Bro, där han då också uppförde det stora bostadshus, som fortfarande finns kvar på gården.

"Gubben Gerle", som Carl Adolph på äldre dagar benämndes, var gift två gånger och hade nio barn, av vilka dock de flesta dog i rätt unga år före fadern. Den ovan nämnde Alfred var den siste av dem, och man kan ju mycket väl förstå faderns sorg och klagan över denna tidens motgångar och förgänglighet, då han lät resa den avbrutna pelaren över sin sons grav. Med den stenen ville den smått originelle Gerle påminna inte bara sig själv utan även sin samtid och eftervärld om hur vanskligt det är att söka sin lycka på denna jorden. *"Ty över oss en hand är höjd, som kan förkorta jordens fröjd"*. Den saken hade "Gubben Gerle" fått fullt klart för sig under sitt långa liv. Inte blott hans barn utan även has två hustrur, som f.ö. var hans kusiner, hade tidigt ryckts bort ifrån honom. Själv dog han i Göteborg år 1883, då han var nittio år gammal. Han blev begravnen på Bro kyrkogård. Hans grav utmärkes av en stenram utan namn.